

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P., s. r. o., P.**, IČO: X., právne zastúpenému F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnému: **V. K., nar. X., bytom M., o vymoženie sumy 286,72 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš, pod sp. zn. 5Er/2938/2009, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2012, č. k. 43CoE/112/2012-38, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného **o d m i e t a** a návrh oprávneného na prerušenie konania **z a m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený spísal dňa 15. októbra 2009 pred súdnym exekútorom JUDr. R. K. návrh na vykonanie exekúcie proti povinnému na vymoženie pohľadávky 286,72 eur s príslušenstvom, a to na základe rozhodcovského rozsudku, vydaného Stálym rozhodcovským súdom, zriadeného S., a. s., K., IČO: X., zo dňa 27. júla 2009, sp. zn. SR 12699/09. Následne súdny exekútor požiadal Okresný súd Veľký Krtíš o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora Okresný súd Veľký Krtíš poverením č. 5610 015231 * zo dňa 6. novembra 2009.

Okresný súd Veľký Krtíš uznesením zo dňa 7. decembra 2011, č. k. 5Er/2938/2009-22 s poukazom na ust. § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z.

o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“) exekúciu zastavil a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi JUDr. R. K. trovy exekúcie vo výške 39,83 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku vydaného dňa 27. júla 2009 pod sp. zn. SR 12699/09 rozhodcom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom S., a. s., JUDr. M. R.. Z predložených listinných dôkazov okresný súd zistil, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 3. júla 2008 Zmluvu o úvere, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnej úver vo výške 6 000,-- Sk. V bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy, si zmluvné strany dohodli riešenie sporov – rozhodcovskú doložku. Nakoľko si povinný neplnil riadne a včas povinnosti zo zmluvy, podal oprávnený v zmysle bodu 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru žalobu na rozhodcovský súd. S poukazom na § 45 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 ZoRK okresný súd aj bez návrhu účastníka skúmal rozhodcovskú doložku, berúc do úvahy kritériá, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom zisťoval, či rozhodcovská doložka, začlenená v rámci podmienok štandardnej zmluvy, nespôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Súd vychádzal zo záveru, že zmluva medzi účastníkmi konania, na základe ktorej oprávnený uplatnil na rozhodcovskom súde svoj nárok, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Pre posúdenie okolností, či sa jedná o tzv. spotrebiteľský úver, súd nepovažoval za rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje, ale za dôležité považoval len to, či sa jedná o poskytnutie peňažných prostriedkov za odplatu. Vychádzajú zo subsidiarity Občianskeho zákonníka nie je klauzula o aplikácii Obchodného zákonníka podľa názoru súdu žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa. Okresný súd preto na daný právny vzťah aplikoval zákonné ustanovenia, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy, teda § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal aj na Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica Rady č. 93/13/EHS“), ktorá bola do nášho právneho poriadku implementovaná zákonom č. 150/2004 Z. z., účinným od 1. apríla 2004 (okrem § 60) a na základe zásady nepriameho účinku je záväzná aj pre Slovenskú republiku a treba ju používať ako interpretačné pravidlo

k ustanoveniam vnútroštátneho právneho poriadku, upravujúcim spotrebiteľské právne vzťahy.

Súd prvého stupňa uviedol, že rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodnutie pred všeobecným súdom v prípade, ak by vystupoval na strane žalovaného. Už túto skutočnosť je potrebné podľa názoru súdu prvého stupňa považovať za neprijateľnú podmienku, dohodnutú v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ si rozhodcovskú doložku osobitne nedojednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť, alebo sa podrobiť Všeobecným podmienkam poskytnutia úveru, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ. Rozhodcovský súd je paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom štandardnej zmluvy, a teda dodávateľ musí mať istotu, že si ho môže do zmluvy uvádzať. V subjektívnej nearbitrabilnej (spotrebiteľskej) právnej veci zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Rozhodcovskú doložku teda prvostupňový súd vyhodnotil ako neprijateľnú, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa tým, že nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Poukázal aj na novelu Občianskeho zákonníka, vykonanú zákonom č. 568/2007 Z. z., účinným od 1. januára 2008, ktorá do § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka zaviedla písmeno r/ v znení, že za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve sa považuje ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Nakoľko sa neprijateľná rozhodcovská doložka prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom, mal súd za to, že v danej veci boli splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 ZoRK v spojení s § 57 ods. 2 Exekučného poriadku.

O trovách exekúcie rozhodol podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku tak, že na náhradu nevyhnutných trov súdneho exekútora zaviazal oprávneného, ktorý zavinil zastavenie exekučného konania, nakoľko podal návrh na vykonanie exekúcie na základe nespôsobilého exekučného titulu. Súd prvého stupňa považoval za preukázané a účelne

vynaložené trovy súdneho exekútora vo výške 39,83 Eur, pozostávajúce z paušálnej odmeny súdneho exekútora 33,19 eur a 20% DPH vo výške 6,64 eur.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením zo dňa 28. júna 2012, č. k. 43CoE/112/2012-38 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zo spisového materiálu zistil, že dňa 15. októbra 2009 bola pred súdnym exekútorom JUDr. R. K. spísaná zápisnica, obsahujúca návrh na vykonanie exekúcie. Následne súdny exekútor požiadal súd prvého stupňa o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd vydal dňa 6. novembra 2009 poverenie č. 5610 015231 *, ktorým poveril súdneho exekútora v zmysle ust. § 45 ods. 1 Exekučného poriadku vykonaním exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S., a. s., B., č. k. SR 12699/09 zo dňa 27. júla 2009 na vymoženie sumy 286,72 Eur spolu s príslušenstvom a trovy exekúcie. Podkladom pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola Zmluva o úvere, ktorú oprávnený a povinný uzavreli dňa 3. júla 2008.

V bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvorili nedeliteľnú súčasť zmluvy o úvere zo dňa 3. júla 2008, si oprávnený ako veriteľ a povinný ako dlžník upravili rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporu o ich platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou S., a. s., so sídlom K., IČO: X., zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sa, vložka č. 3530/B, ak žalujúca strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom, ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb.). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozväzováciu

podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

Odvolací súd poukázal na ust. § 57 ods. 1 Exekučného poriadku; ust. § 52 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1, 2 a 5 Občianskeho zákonníka; § 1 ods. 2 písm. e/ zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Odvolací súd nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa v tom, že zmluva o úvere, uzavretá dňa 3. júla 2008, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere z dôvodu, že na základe zmluvy boli povinnému poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 6 000,-- Sk, čo v prepočte na menu EURO nepresahuje sumu 200,-- eur, a preto nie je možné na daný právny vzťah aplikovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. Z povahy zmluvných strán, z predmetu podnikateľskej činnosti oprávneného, ako aj z obsahu zmluvy medzi oprávneným ako veriteľom a povinným ako dlžníkom však vyplýva, že predmetná zmluva je zmluvou spotrebiteľskou podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného dôvodu možno uvedený daný právny vzťah považovať za spotrebiteľský vzťah medzi spotrebiteľom (povinným) a dodávateľom (oprávneným) v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, v súlade s právnou úpravou Slovenskej republiky a aj s právom EÚ, keď skúmal rozhodcovskú doložku ako zmluvnú podmienku z hľadiska, či nevyvoláva nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

Odvolací súd súhlasil s hodnotením súdu prvého stupňa, že rozhodcovskú doložku, uvedenú v článku 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú súčasťou zmluvy o úvere je potrebné považovať za neprijateľnú, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd zastáva názor, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení z hľadiska jeho vyjednávacej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti a táto situácia ho núti, aby pristúpil na vopred pripravené podmienky dodávateľom bez toho, aby podstatným spôsobom mohol ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovská doložka nebola

individuálne dohodnutá a jej obsah bol vopred pripravený, teda z tohto pohľadu spotrebiteľ nemohol dojednanie rozhodcovskej doložky akýmkoľvek spôsobom zmeniť, mohol len úver prijať alebo odmietnuť, vrátane všeobecných podmienok, ako to uviedol aj súd prvého stupňa. Rozhodcovská doložka – zmluvná podmienka, ktorá určuje, že v prípade, že žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, budú spory riešené pred týmto súdom, je neprijateľná. Žaloby z obdobných úverových zmlúv podáva v prevažnej miere veriteľ, ktorý môže založiť právomoc rozhodcovského súdu bez toho, aby to dlžník mohol ovplyvniť. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka je v rozpore s požiadavkou ochrany spotrebiteľa, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, a to práve ku škode spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc, v tomto prípade je neprijateľná, a preto je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná.

Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom, viedli bezpochyby vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ teda súd prvého stupňa dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou, jeho záver je správny a správne je aj rozhodnutie o zastavení exekučného konania, avšak na základe nesprávneho zákonného ustanovenia, keďže v danom prípade mal súd aplikovať ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku a exekúciu zastaviť pre jej neprípustnosť, nakoľko exekučný titul bol vydaný nepríslušným orgánom, a teda ide o nulitný právny akt, ktorý v exekúcii nie je možné vykonať. Zvyšnou časťou odôvodnenia výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa o zastavení konania sa odvolací súd nezaoberal, pretože nebola podstatná pre jeho rozhodnutie.

V rozsahu podaného odvolania odvolací súd preskúmal aj výrok rozhodnutia o trovách exekúcie pričom zistil, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď o trovách exekúcie rozhodoval podľa § 200 ods. 1 a § 203 ods. 1 Exekučného poriadku a na náhradu trov súdneho exekútora zaviazal oprávneného, ktorý procesne zavinil zastavenie exekúcie, pretože predložil exekučný titul vydaný nepríslušným orgánom.

Odvolací súd považoval napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa za vecne správne a podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ho potvrdil.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že:

- a) súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- b) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.)
- c) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- d) súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- e) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Oprávnený má v dovolaní za to, že odvolací súd sa odvoláva na nekonkrétne ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS a vnútroštátne právne normy, ktoré upravujú režim spotrebiteľských zmlúv. Takéto posúdenie trpí aj základnými vadami svojej nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti a z tohto dôvodu porušuje právo na súdnu ochranu podľa č. 46 ods. 1 Ústavy. Podľa názoru oprávneného, tvrdenia súdu (rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán ku škode spotrebiteľa; spotrebiteľ si len s ťažkosťou mohol byť vedomý následkov, ktoré uzavretie rozhodcovskej doložky v takomto znení spôsobí, a preto od neho nemožno vzhľadom na jeho úroveň informovanosti a jeho vyjednávaciu silu spravodlivo požadovať, aby porozumel jeho významu) nie sú akokoľvek zdôvodnené a preukázané a rovnako aj tvrdenie (žaloby, ktorých cieľom je uspokojovanie nárokov z úverových zmlúv, podáva v zásade len veriteľ z úverového vzťahu na ním zvolený rozhodcovský súd) predstavuje ničím nepreukázanú domnienku súdu, ktorá nemá základ v právnych či skutkových súvislostiach.

Ďalej oprávnený namieta, že súdy sa vôbec vo svojich rozhodnutiach nevysporiadali s judikatúrou Súdneho dvora a zároveň nezdôvodnili, prečo považujú rozhodcovskú doložku za neprijateľnú podmienku v zmluve o úvere.

Oprávnený má za to, že v danom prípade je nutné požiadať najmä o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie.

Oprávnený preto žiada, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil označené uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu žiada, aby mu bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Taktiež navrhuje, aby súd na základe § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243c O. s. p. a čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ prerušil konanie a Súdnemu dvoru Európskej Únie na základe čl. 267 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej Únie predložil prejudiciálne otázky v znení uvedenom v dovolaní. Oprávnený ďalej navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 28. júna 2012, sp. zn. 43CoE/112/2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania v zmysle § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že v danej veci dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak

- a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,
- b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti

rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa §109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

V predmetnej veci odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, nejde ani o uznesenie uvedené v § 239 ods. 2 písm. b/ a c/. Rovnako na danú vec nemožno aplikovať ani prípady upravené v § 239 ods. 1 O. s. p. Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania v zmysle § 239 O. s. p. nie je proti napadnutému uzneseniu daná.

Vzhľadom na obsah dovolania, ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu

odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnený vo svojom dovolaní uviedol, že v konaní došlo k vadám, uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/ a f/, ktorými odôvodňoval prípustnosť dovolania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z oprávneným uvedených procesných väd. Oprávnený vady v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. nenamietal a tieto nezistil ani Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Oprávnený namietal, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p.

Právomoc súdu je upravená v ust. § 7 a § 8 O. s. p. Z tohto ustanovenia vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O. s. p.). V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 2 O. s. p.). Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Oprávnený v danom prípade namietal, že súdy nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou normatívnych ustanovení (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 ZoRK) sa postavili do pozície orgánu, vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu metódou, ktorá im v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží, čím prekročil mieru možného rozhodovania o zákonom vymedzenom okruhu spoločenských vzťahov a porušil tak zásadu legality (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

Dovolací súd má za to, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci. Z obsahu tejto námietky sa javí, že nejde o námietku oprávneného o nedostatku právomoci súdov, ale napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia.

Napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku.

Vzhľadom na uvedené, námietka oprávneného o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná.

Oprávnený ďalej namietal, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v § 237 písm. d/ O. s. p., t. j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Ustanovenie § 159 ods. 3 O. s. p. ustanovuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej teda bráni tomu, aby vec, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté, bola znovu prejednávaná. V zmysle tohto zákonného ustanovenia ide o rovnakú (tú istú) vec vtedy, ak ide v novom konaní o ten istý nárok alebo stav, v ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka toho istého predmetu konania a tých istých účastníkov. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t. j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pre posúdenie, či je daná prekážka

právoplatne rozhodnutej veci, nie je významné, ako bol skutok, ktorý bol predmetom konania, posúdený po právnej stránke. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, keď bol skutok súdom posúdený po právnej stránke nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo osebe významné, ako majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie (napr. ak v jednom konaní vystupujú ako žalovaní a v druhom ako žalobcovia). Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia (z dôvodu singulárnej alebo univerzálnej sukcesie) účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už skončeného konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade konaniu v exekučnej veci oprávneného: P., s. r. o., B., Pribinova 25, IČO: X., zastúpeného: F. P., s. r. o., G., IČO: X., proti povinnému V. K., nar. X., bytom M., o vymoženie sumy 286,72 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš, pod sp. zn. 5Er/2938/2009, na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti S., a. s., zo dňa 27. júla 2009, sp. zn. SR 12699/09, nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté.

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím, ktorým sa dané konanie končí. Vydaním takéhoto rozhodnutia nejde o prekážku veci rozsúdenej. Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, v danej veci nebolo s konečnou platnosťou rozhodnuté a vo veci nepredchádzalo žiadne iné konanie. Súd je povinný skúmať exekučný titul v rovnakom rozsahu počas celého exekučného konania, ako pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, teda aj po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie. V prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

Vzhľadom na uvedené, konanie nie je zaťažené oprávneným namietanou vadou uvedenou v ust. § 237 písm. d/ O. s. p.

Ďalej je oprávnený toho názoru, že konanie je postihnuté vadou uvedenou v ust. § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

Oprávnený namietal, že súdy oboch stupňov interpretovali a následne aplikovali ust. § 45 ods. 2 ZoRK, akoby upravovalo konanie bez návrhu vždy vtedy, ak súd zistí v rozsudku rozhodcovského súdu nedostatky bližšie špecifikované v ust. § 45 ods. 1 písm. b/ alebo c/ ZoRK.

Z obsahu spisu však vyplýva, že exekučný súd v danej veci začal konať na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tzn., že v danej veci bol návrh na začatie exekučného konania podaný.

Námietka oprávneného o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je opodstatnená.

Oprávnený v dovolaní tiež namietal, že odvolací súd svojím postupom oprávnenému ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Naplnenie tejto vady oprávnený vyvodzuje z toho, že súdy oboch stupňov nevyzvali ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch. Oprávnený namietal, že súd rozhodol vo veci napriek námietkam proti prejednaniu veci, konal bez nariadenia pojednávania a dokazovania.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je irelevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že exekučný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel

a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu.

Námietka oprávneného, že súdy rozhodli vo veci bez nariadenia pojednávania nie je dôvodná. Súd prvého stupňa v danom prípade postupoval podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s ust. § 45 ods. 2 ZoRK. Odvolací súd síce v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že prvostupňový súd mal aplikovať ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g) – exekúciu zastaviť pre jej neprípustnosť, avšak zákon č. 230/2012 Z. z., ktorým bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ust. § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ bol účinný až od 9. augusta 2012. Súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa uvedeného ustanovenia, nakoľko v danom prípade exekúciu zastavil uznesením zo 7. decembra 2011 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až od 9. augusta 2012. Rovnako odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom keď v zmysle ust. § 214 ods. 2 a o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z dvoch ostatných predpokladov (§ 214 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p.), za splnenia ktorých predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky nevzhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti

súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

K tejto námietke Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

V prejednávanej veci bolo sporné, resp. oprávnený namietal či exekučný súd je oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky uzavretej medzi účastníkmi a či predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou. Posúdenie predmetnej námietky oprávneného a jej vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdného dvora EÚ. Z obsahu spisu vyplýva, že sudy priamo neaplikovali normy komunitárneho práva, keďže na danú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Otázka výkladu komunitárneho práva nebola pre riešenie daného prípadu rozhodujúca, vzhľadom na dostatočnú úpravu predmetnej veci v Slovenskej republike. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, kde dovolací súd k rovnakým záverom v otázke prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dospel aj vo veciach 3Cdo 108/2012, 3Cdo 33/2012, 3Cdo 118/2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danej veci nie je dôvod na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., a preto návrh oprávneného zamietol.

Oprávnený v dovolaní ďalej tvrdil, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p). Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tohto tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné; o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde.

K námietke oprávneného ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci podľa ust § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. . dovolací súd dodáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia oprávneného boli opodstatnené, mohli mať za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie oprávneného odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p.

v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému v zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. marca 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová